1 237

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

Поштарина плаћена у готову.

Млади борац

ОРГАН УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

Број 22 Година II | 23 МАРТ 1945 | ЦЕНА 10.— ДИНАРА

ПОЧЕЛА ЈЕ СВЕТСКА ОМЛАДИНСКА НЕДЕЉА

НЕ ТРЕБА НАМ САТ — ДОК ТРАЈЕ РАТ!

За прославу Светске омладинске недеље стигла је у Београд и омладинска делегација Хрватске на челу са Трипало Мирком из Сиња, чланом Обласног одбора УСАОХ-а. Сем њега делегацију сачињавају претставници свих крајева Хрватске: Љубица Станковић, члан Месног одбора УСАОХ-а Сплит; Јуринец Марица, члан Окруж. одбора УСАОХ-а Загреб; Славко Филипи, члан Окружног одбора УСАОХ-а Шибеник; Душко Продановић, борац IV армије из Лике; Јакшић Анте са Брача из наше ратне морнарице и Ирић Никица, члан Окружног одбора УСАОХ-а средње Далмације.

Сви они с усхићењем говоре о једнодушности српске и хрватске омладине и о срдачности са којом су примљени у Београду. „Овде се осећамо потпуно као код своје куће.

У разговору питамо их о раду хрватске омладине и о њиховим припремама за омладинску недељу. Марица Јуринец прича нам о омладини свога краја: „И поред страшног терора који врше усташке и немачке банде, наша омладина улаже све напоре да чврстом везом фронта и позадине и ударничким радом допринесе што више победи. Још су тешке борбе и влада прилична оскудица али, ето, у Покупљу омладина се три пута недељно одриче по једног оброка и шаље храну за помоћ Далмацији."

Делегат Далмације Трипало Мирко говори о раду омладине Далмације: Било је и страшних дана када су људи умирали од глади. Па ипак омладина је и тада откидала од својих уста и давала војсци. Пруге, мостови, путеви — све је то било порушено, а до сада је омладина добар део обновила.

За Светску омладинску недељу наша омладина је извршила опсежне припреме. Свуда се одржавају конференције, митинзи. Све школе ће прорадити. Нарочито се својим радом и припремним резултатима истиче радничка омладина са бродоградилишта у Сплиту, која је свој прековремени рад мотивисала паролом: „Не треба нам сат — док траје рат". Предвиђене су велике омладинске акције сакупљања хране, затим бакра за плави камен, књига итд. Ми у Далмацији имамо Истарску недељу када се сав рад омладине даје за нашу Истру.

Сва наша омладина је вредна, али омладину Лике ипак треба истаћи као најбољу. Преко њихових села и варошн су прошле толике офанзиве, толико је уништено и спаљено, па ипак они сами издржавају своју 35 дивизију. Сваке недеље један дан се не једе — али војска нама", завршио је друг Трипало.

Омладина Србије је срећна што може у својој средини, у оквиру прославе Светске омладинске недеље, поздравити братску хрватску омладину и што може заједно са њом и делегацијама омладине осталих наших народа као и претставницима балканске омладине прославити велике дане омладине читавог света.

СТИГЛА ЈЕ ГРЧКА ДЕЛЕГАЦИЈА

У Београду се налази и делегација ЕПОН-а на челу са Никосом Акристидисом која ће претстављати савез грчке омладине на прослави Светске омладинске недеље. Грчка делегација је дошла још за конференцију балканске омладинске штампе ради покретања једног централног балканског омладинског листа. Сада један њен део остаје у Београду као делегација за омладинску недељу.

Ових дана треба да у Београд стигне и делегација братске македонске омладине која ће учествовати на прослави омладинске недеље. Исто тако очекује се да ће најдаље данас стићи и делегације бугарске и албанске омладине, тако да ће прослава Светске омладинске недеље у Београду добити карактер великог митинга балканске омладине. Јединство омладине наших народа с једне и братска и срдачна веза са омладином свих балканских народа с друге стране добиће на прослави Светске омладинске недеље у Београду своју најјаснију потврду.

И СЛОВЕНЦИ СУ СТИГЛИ

Пре неколико дана је приспела авионом делегација словеначке омладине, коју сачињавају: Жагар Исток, Марија Андолшек и Јоже Леган — чланови окружног одбора Звезе словенске омладине.

— Ми смо срећни што нам се пружила прилика да посетимо главни град наше заједничке домовине, град у коме живи Тито — рекао нам је Жагар Исток. Живот наше омладине развија се под другачијим околностима него живот српске омладине. Ми још нисмо извојевали слободу. Борба на фронту и рад за фронт — то су у овом тренутку смернице нашег живота.

Словеначка омладина се мора борити не само против окупатора, него и против повампиреног италијанског фашизма, који преставља највећу препреку за уједињење Словеначке. Ми смо уверени да ћемо уз братску помоћ свих народа Југославије извојевати ослобођење свих словеначких области, у првом реду Приморске Словеније.

Важно је подвући да се наша борба базира на чврстој повезаности са напредном омладином националних мањина. Тако на пример у оквиру VII и IX корпуса постоје италијански и аустријски батаљони. У Корушкој и аустриски и словеначки омладинци заједнички учествују у акцијама против окупатора. Најлепши пример братске сарадње пружа њим словеначка и напредна италијанска омладина Трста, која се заједно бори и заједно пати у тамницама и логорима, потврђујући на тај начин своју органску повезаност са демократском федеративном Југославијом.

Цела Словеначка претставља фронт. Стога је потпуно разумљиво што ће се Светска омладинска недеља прославити искључиво у духу борбе и рада. Прослава почиње 20 марта увече паљењем ватри у целој Словеначкој. Том приликом ће се спалити све непотребно смеће које се налази на њивама, док ће пепео бити корисно употребљен као ђубриво. Омладина Новог Места и Нотрањског такмичиће се са омладином Приморске и Горењске области. Омладина VII корпуса ће се међусобно такмичити у борбеној активности. У Черномељу ће бити засађено 15.000 јела. У Метлини и Семичу ће се уклонити рушевине од бомбардовања. 26 март ће бити посвећен помоћи мајкама. 27 март ће бити „дан без хране". Омладина ће изручити војсци храну које се одрекла тога дана и коју је прикупила у току ранијих акција.

Друг Жагар је завршио своје излагање речима: „Прослава Светске омладинске недеље у Словеначкој претставља нешто више него свечаност. Она обележава почетак пролећне омладинске офанзиве на свим пољима делатности„

ПРИПРЕМЕ СУ ЗАВРШЕНЕ

Поред појачаног рада на организовању и формирању нових радних и културних јединица, поред радова на сетви, обнови саобраћаја, ударничког рада у фабрикама и предузећима, омладина ради и на другим акцијама које повећавају наше ратне напоре и учвршћују позадину. — Тако се живо ради на скупљању пакета за рањенике и ударнике на фронту, на прикупљању старог гвожђа, стакла, хартије и крпа, на прикупљању новца итд. У округу београдском скупљено је 120 пакета за рањенике, у округу зајечарском 113 пакета, у округу пожаревачком 135. Поред тога у пожаревачком округу прикупљено је за рањенике 2.700 ком. јаја. Акција скупљања старе хартије, старих крпа и гвожђа дала је досад следеће резултате: у округу зајечарском прикупљено је 6.310 кгр. хартија, а 701 кгр. крпа; у Јагодини прикупљено је 4.000 кгр. гвожђа и 1.350 кгр. хартије; у округу пиротском прикупљено је 2.400 кгр. хартије. У београдском округу прикупљено је 4.412 кгр. хартије, 44.375 кгр. гвожђа и 1.375 кгр. стакла. — Скупљање новца почело је у неким окрузима. У округу зајечарском скупљено је 94.240.— динара, у округу пожаревачком 130.000.— динара, у округу београдском 340.000.— динара, у ваљевском 150.000.— динара, у Крушевцу 50.000.— динара. У Лесковцу, само у фабрици Станковића и сина омладина је дала 30.000.— динара, а у параћинској фабрици стакла одрекли су се омладинци једне наднице у корист УСАОЈ-а.

Давалаца крви, у току неколико протеклих дана припрема, пријавило се у зајечарском округу 159, у пожаревачком 113, у београдском 660. У Ваљеву се цела окружна културна група пријавила за давање крви. У Београду у издавачком предузећу „Просвета" пријавили су се за давање крви сви омладинци, а у творници „Елка" 20 омладинаца. — Омладина је активна у помагању породицама палих другова, у чишћењу рушевина, затрпавању шанчева, одржавању чистоће, прикупљању семена за пошумљавање, сечи дрва и вађењу угља за болнице.

Искуства из Срема

Током сваке акције стичу се искуства, проналазе се нови, бољи облици организације рада. Наши омладинци су у свим досадашњим акцијама показали високо ударништво, упркос тога што су прилике под којима се радило често биле врло тешке. Ударништво као стил рада заиста карактерише омладинску активност. Али поред оног што је позитивно у једној акцији, јављају се понекад и грешке. Оне су биле неизбежне, пошто се није имало довољно искуства у раду. Наша штампа је већ писала о значају акција на Руднику и Црном Врху и наглашала је пропусте, који су учињени. Колико су те напомене користиле најбоље се види у новој акцији на Руднику. Данас је тамо сеча организована боље, подела рада је потпуно извршена и што је најглавније: акцији се приступа са унапред спремљеним планом.

Када се по нашим окрузима поставило питање формирања радних јединица за Срем, омладина је прихватила ту акцију свесно, спремна да се у њој потпуно заложи. Омладинци — ударници са Рудника вршили су агитацију и у Београду и у својим окрузима. Радне јединице биле су брзо формиране и пошле су на рад. Било је предвиђено да ће рад трајати око двадесет дана. Међутим се показало да ће берба трајати дуже. Наше радне бригаде нису сматрале да је то нека тешкоћа, напротив, оне су једнодушно решиле да остану све дотле док акција бербе не буде потпуно завршена. Али, у вези са останком на терену поставило се друго једно питање, питање обуће, преобуке и покривача. Наши окружни одбори су знали да у Срему има да се обере 20.000 јутара земље и да ће рад морати дуже да потраје. Па ипак су неки од њих сасвим занемарили питање опреме. У том погледу највише је погрешио Окружни одбор из Шапца, јер је поставио да рад траје свега 7 дана и пустио је бригаду скоро неопремљену за дужи посао. Па ипак омладинци те бригаде нису захтевали да се врате после предвиђеног рока, већ су остали на терену и наставили рад. По резултатима свога рада они стоје одмах иза Космајаца и Банаћана. Свакако би њихови резултати били много већи да су топлије обучени и боље опремљени.

Поставити одређени рок за једну акцију, без обзира на стварне чињенице, а затим га продужити, доводи до тога да известан број слабијих другова гледа на тај рад као кулук. Неки наши руководиоци, бојећи се да пред омладину изнесу све потешкоће које је очекују на раду, претстављали су рад на Руднику или у Срему као неки лак посао, скоро као да ће при појави омладине дрвеће почети само да се обара или кукурузи да се беру и сакупљају, а при томе увек да сија сунце. Оваквим постављањем ти руководиоци ишли су линијом мањег отпора у формирању радних јединица. У жељи да код омладине разбију страх пред тешкоћама, они су показали да се и сами плаше тешкоћа. Такав рад доводи у акцији до слабих резултата и значи потцењивање омладинских снага. Овако, када се акција продужује изненада и кад омладинци нису на то припремљени, долази до смањења ударништва и полета за радом. Кад омладинци имају пред собом одређени задатак и одређено време за његово извршење, они су у могућности да потпуно развију такмичење и повећају ударништво. Зато је врло штетно по целокупну акцију прилазити послу без обзира на стварно стање ствари и без потпуно разрађеног плана.

На дух омладинаца, на њихов рад, утиче много осећање повезаности с друговима, који су остали код својих кућа. Као што борци на фронту, осећајући да их цела позадина помаже, могу све своје снаге да уложе у борбу, тако и омладинци добијају више потстрека за рад, када виде да се о њима брину и њихови Окружни одбори и остали другови. Брига би се осетила много тешње везана за своје другове када би јој они кроз поздраве са конференција, кроз поклоне, пакете и колективна писма, показали да се заиста интересују за њихов рад. Са друге стране потребно је да и чланови радних бригада пишу својим друговима. Излажући прилике под којима се рад развија, износећи резултате и имена другова и другарица, који су се својим радом нарочито истакли, дала би се могућност и поставила обавеза омладини, која се налази код куће, да и она са своје стране ради што више на помоћи фронту, било припремајући сетву, било радећи у радионицама и фабрикама. Овако, без организоване узајамне везе није могуће добити стваран преглед рада, испунити и проширити план.

Ударница Богданка Илић на раду

Захваљујући ударништву постижу се сразмерно високи резултати: по седморица Космајаца за један дан оберу цело јутро земље; после Космајаца долазе Шапчани, који исти посао обаве са 11 омладинаца. Иза њих стоје Београђани, Крагујевчани и пожаревачка чета. У раду учествују сви омладинци, и то тако, што сви или беру, или секу, па тек онда товаре кукуруз у кола. Тек у последње време увидело се да таквом организацијом рада не могу да се постигну високи резултати. Много већа количина кукуруза била би спремљена, ако би се извршила подела рада; једни би брали, други одмах за њима купили кукуруз на гомиле, а остали секли шашу, која би се доцније спаљивала. На тај начин, смањујући групе које купе кукуруз или секу шашу, а повећавајући групе берача, повећала би се у многоме продуктивност рада. На селу обично четворица оберу једно јутро земље за дан. Значи треба потстаћи самоиницијативу руководиоца и оставити им да сами пронађу најпродуктивнији облик рада.

Резултате рада треба објављивати стално. Свака јединица и свака радна група треба да буде тесно повезана са осталима. Треба одржавати што чешће радне конференције, на којима би се износили закључци, искуства и нови облици рада. У случају да једна радна група пронађе бољи начин рада, она ће са тим упознати остале.

Често се дешава да се рад на терену обустави за извесно време. У тежњи за што већим резултатима наши другови одреде извесне комплексе земљишта и онда се труде да што брже оберу кукуруз. По некад добијају и мале њиве на којима рад не траје дуго. После завршеног посла мора да се чека док руководиоци не пронађу нови терен за рад. У случају да се терен не нађе одмах, настаје лутање по пољима. На тај начин се губи у времену и гаси се полет за радом код омладинаца. То се дешавало у почетку и на Руднику; тамо су руководиоци и командири секли дрва заједно са радним групама и нису били у стању да прате рад. Дешавало се да петорке па и читаве чете по завршеном задатку губе време и чекају руководиоце да им одреде нове задатке. Руководилац не сме да заклони поглед ситним стварима. Он мора да има потпун преглед и ситуације и расположиве радне снаге, мора да има слободне руке и да брзо доноси одлуке. Зато је потребно да сви наши руководиоци буду што тешње повезани са Месним НО властима, које би им пружиле пуну подршку у раду.

Проблем превоза показао се као врло озбиљан. Постоји известан број кола, који би правилно распоређен, могао да подмири потребе превоза. Али, услед неправилне организације, рад око превоза доста се кочи. Клипови обраног кукуруза леже растурени или у гомилицама. Када би се кукуруз скупљао у велике гомиле, тај посао би могла да врше два или три омладинца за време док се кола не врате са салаша. У том случају не би се и онај мали број кола задржавао без потребе.

У Светској омладинској недељи омладинци и омладинке у Срему хтели би да повисе досадашње резултате и да појачају своје ударништво и заврше бербу. На нашим омладинским руководиоцима је да правилном организацијом и руковођењем рада омогуће потпуно остварење ових часних напора.

Почетак Светске омладинске недеље у Београду

Већ две недеље, од велике конференције омладинских активиста на Таш-Мајдану на којој је усвојен план и распоред прославе, па све до 20 овог месеца, омладински Београд се налазио у знаку ужурбаних припрема за велики све-омладински празник. Тога дана, на масовним омладинским конференцијама које су одржане у рејонима, свечано је отворена прослава Светске омладинске недеље. Најмасовније су биле конференције у I, II и IV рејону, на којима је било присутно од 350—450 омладинаца и омладинки. Уз њих треба истаћи и XIV рејон, где је од укупно 350 омладинаца њих 300 присуствовало конференцији. На конференцијама су говорили другови из Централног, Главног и Градског одбора УСАОС-а.

После реферата о политичком значају Светске омладинске недеље дати су опширни извештаји руководства о току и резултатима припрема. У току које су већ отпочеле са радом. У те јединице уписано је око 1.000 омладинаца. Неки рејони појачали су прикупљање старог материјала за индустријску прераду. XII рејон сакупио је 20 а VII рејон 15 тона старог гвожђа. У II рејону узели су овај посао на себе пионири и успели да сакупе 10 тона гвожђа и једна шпедитерска кола хартије и једна кола старога стакла. У свим рејонима одржана су припремна спортска такмичења у футбалу, одбојци, пинг-понгу и шаху.

У току припрема за Светску омладинску недељу нарочито је видне успехе постигла радничка омладина. У великом броју предузећа добровољно је продужено радно време за по неколико сати. Ударничко такмичење између појединаца и група дало је у великом броју случајева одличне резултате. Један радник индустрије мотора ради истовремено на 5 а други на 4 машине. У радионици акумулатора 10 омладинаца повећало је производну норму за 790%. У гвожђарском предузећу С. посао од 10 дана омладинци-ударници обављају за дан и по. У штампарији „Пергамент" радило се непрекидно 60 часова да би се после одмора од 8 сати опет наставно посао. Готово сва предузећа имају своје ударнике који су интензивним и дужим радом вишеструко надмашили норму.

У неким рејонима је поред говора и реферата одржана у оквиру конференције, и мала културна приредба са неколико скечева, рецитација и хорских тачака. Тако је, после 14 дана припрема, београдска омладина отпочела прославу Светске омладинске недеље.

Н. П.

Нове радне јединице

Светска омладинска недеља до сада била је иницијатор многих радних подвига омладине. Већ у припремној фази њене прославе, резултати се виде и осећају.

У зајечарском округу, 21 март је одређен за дан формирања нових радних јединица — бригада, образованих по срезовима од сеоске и градске омладине. У лесковачком округу, до сада су већ формиране 42 радне чете, од којих из јабланички срез долази 30, а 23 марта формираће се нове радне јединице.

У Нишу су формиране 3 радне јединице од 150 омладинаца. У селу Житковцу, округ нишки, образована је једна радна бригада од 250 омладинаца, која ће два пута недељно по читав дан радити на конфискованим имањима и сељачким добрима која оскудевају у радној снази. У пиротском округу формирано је до сада 40 радних чета и 6 радних батаљона.

Једна радна бригада од 200 омладинаца и омладинки београдског округа обрађиваће земљиште у Годоминском пољу близу Смедерева.

Радне чете, формиране по свим селима ваљевског оркуга оправљаће путеве, обрађиваће баште и паркове по градовима и чистити улице.

У крагујевачком округу, аранђеловачка омладина већ је обрадила 5 хектара земљишта, а омладина села Шепче оправила је 15 км. пута. У свим срезовима приређују се мобе за обраду земљишта У самом Аранђеловцу омладинци и омладинке су затрпали ровове и уређују парк. — Омладинци крушевачког округа обрадили су 42 ара земљишта, а у крушевачком парку изриљали су 9 ари. — Код села Милиновце у шабачком округу, 250 омладинаца избацује дрва која су посечена лежала у планини.

Све ове новоформиране радне групе прославиће кроз рад и стварање Светску омладинску недељу и показани резултати потврдиће њену спремност и решеност за крајњу победу.

Наше делегације за Светску омладинску недељу

Наше омладинске делегације отићи ће у Бугарску, Хрватску и Македонију да учествују као делегати на прославама Светске омладинске недеље.

Делегација за Бугарску, под вођством Драгог Стаменковића, претседника Главног одбора УСАОС-а креће 23 марта и сачињаваће је делегати из свих крајева Југославије.

У Хрватску иде 5 српских делегата, под вођством Рањела Младеновића — Корчагина, члана Главног одбора УСАОС-а. Међу осталим делегатима иду и Нада Драгачевић, члан окружног одбора УСАОС-а за Крагујевац и Миодраг Павловић, члан окружног одбора УСАОС-а из Јагодине.

Једанаест српских делегата иде у Македонију: два ударника са Црног Врха, један ударник са Рудника, омладинци из Крагујевца, Топлице, Ниша, београдског округа и три делегата из Београда. Делегацију у Македонију води друг Луле Исаковић, секретар окружног одбора УСАОС-а из Јагодине.

Под вођством друга Боривоја Јевтића, члана Главног одбора УСАОС-а, одлази делегација српске омладине за Косово.

Неготинска омладина у Бугарској

У циљу учвршћења братских односа и постизања јединства наше и бугарске омладине, омладина Неготина посетила је градове северозападне Бугарске: Брегово, Видин и Лом, где је наишла на топао пријем. У Видину је неготинска омладина присуствовала месној конференцији омладине на којој се дискутовало о образовању једног јединственог савеза антифашистичке омладине. Неготинци су указали подршку бугарској омладини у њеном настојању и објаснили потребе стварања јединственог омладинског антифашистичког покрета, износећи при томе резултате рада нашег УСАОЈ-а, који је успео да окупи сву антифашистичку омладину Југославије.

Омладина Неготина успоставила је чврсте везе са омладином градова кроз које је прошла. Измењене су фотографије и литература. Неготинци су посетили гимназије у Лому и Видину и присуствовали предавањима. У свим местима су бугарски омладинци и омладинке били одушевљени посетом и изјавили жељу да и они посете нашу земљу, како би били у сталној вези са нашом омладином.

У Брегову, Видину и Лому неготинска омладина одржала је неколико приредби, које су одушевиле бугарску публику. После сваке приредбе наши и бугарски омладинци и омладинке заједно су певали и играли коло, манифестујући и на тај начин своја узајамна братска осећања.

Милева Јаковљевић

ГРАДСКА КОНФЕРЕНЦИЈА УСАОС-а У БЕОГРАДУ

У недељу је у дворани Коларчеве задужбине у присуству око хиљаду омладинаца, делегата рејона и предузећа и ударника с Црног Врха и Срема, извршен избор Градског одбора УСАОС-а.

Конференција је отпочела пошто су присутни једним минутом ћутања одали пошту палим друговима. Бора Дреновац, претседник Месног иницијативног одбора УСАОС-а за Београд у неколико речи објаснио је значај бирања Градског одбора, коме се као прави задатак поставља окупљање све београдске омладине око Уједињеног савеза и пуна подршка фронту.

У име АФЖ-а поздравила је омладину Јелена Поповић. У свом кратком говору она је истакла потребу крајњег залагања омладине и обећала јој у свему помоћ од Антифашистичког фронта жена.

Извештај о досадањем раду Месног иницијативног одбора дала је Љубица Ђорђевић. Месни иницијативни одбор, основан још у току борби по Београду и поред неких недостатака у раду успео је да буде руководилац београдске омладине. Мобилишући све снаге за фронт, он је довољно пажње посветио раду на привредном подизању наше земље. На том пољу омладина је показала видне резултате. Акције на Руднику, Црном Врху и Срему најречитије говоре о томе. Но, ипак није све решено. Још није сва омладина активизирана. Зато, у оквиру Светске омладинске недеље, том питању треба посветити нарочиту пажњу.

У дискусији, која је настала по завршеном читању реферата, истицана је потреба интензивнијег рада по средњим школама и са радничком омладином. Нарочито треба радити на њеном стручном образовању и потребно је окупити и ону омладину, која ради по ситнијим предузећима. Затим треба учинити све да фискултура продре у што шире масе, јер ће само тако постићи свој циљ.

Говори делегата радних јединица са Црног Врха и из Срема праћени су са великим интересовањем. Нарочито је топло поздрављена Ранка Панић, која је на присан и непосредан начин изнела живот ударника у Срему. Говорећи о тешкоћама, које су омладинци морали да савлађују у своме раду, била је у више махова прекидана пљескањем.

У току дискусије узео је реч друг Драги Стаменковић, претседник Главног одбора УСАОС-а, који је између осталог рекао: „Два догађаја од велике важности за нас, одиграла су се последњих дана. Први, Кримска конференција, значи разбијање свих нада непријатеља у неслогу међу Савезницима, а други, провођење у дело споразума Тито—Шубашић, победу народно-ослободилачког покрета (дуготрајно клицање маршалу Титу и новој влади). Наша народна власт је млада. Она је победила непријатеља војнички и зато он покушава да води битку на економском пољу. А ми, омладина, можемо много допринети да непријатељ и ту доживи пораз. Наше омладинске акције показују да смо постављене задатке правилно схватили, али не смемо затварати очи ни пред недостацима нашег рада. Око Уједињеног савеза морамо окупити сву омладину, јер је то савез све омладине. Че смемо радити круто и шаблонски, морамо проналазити нове организационе могућности и учинити све да омладина, која је још незаинтересована и колебљива не остане по страни".

По завршеној дискусији, кандидациони одбор предложио је листу Градског одбора од 87 чланова, која је једнодушно прихваћена. У Градски одбор ушли су представници све београдске омладине, међу осталима: Бора Дреновац, члан секретаријата Главног одбора УСАОС-а, Зоран Жујовић, члан секретаријата Главног одбора УСАОС-а, Вера Димитријевић, поручник, члан М.И.О., Добрила Благојевић, радница, ударница са Црног Врха, Емилија Јакшић, члан секретаријата Главног одбора УСАОС-а, Јосип Мишковић, радник, члан М.И.О., Михајло Туртић, члан секретаријата Главног и М.И.О., Петар Марић, члан М.И.О., Љубица Ђорђевић, члан М.И.О., Десанка Мирјанић, ученица, ударница с Црног Врха, Борисав Ћосић, ударник с Црног Врха, носилац значке „Крв за јуначку крв", Затезало Симеон, ударник с Црног Врха, Богдан Маглић, ђак и ударник с Црног Врха, Богдан Ћосић, ударник с Рудника и Срема, Гојко Опалић, ударник с Рудника и Срема, Северин Бјелић, вишеструки спортиста, Фабшић Александар, ударник с Црног Врха, Небојша Ковачевић, ударник с Црног Врха, Аница Филипон, лакоатлетичарка, Светозар Глигорић, шаховски мајстор, Ранка Божовић, члан Главног одбора УСАОС-а, Симончић Милан, радник, ударник из Раковице, Цвијовић Бранко, радник који је тукао стахановце и други.

По завршеном избору, на упоран захтев делегата, на говорницу је изишао друг Рато Дугоњић, секретар Централног одбора УСАОЈ-а. У своме говору он је истакао заслуге београдске омладине у народно-ослободилачкој борби и рекао да је она током те борбе научила да се не боји тешкоћа. „Највећи део омладине успео је да се васпита тако и то је велики успех. Ми данашњу слободу не смемо схватити као неки период где можемо да се одмарамо и ленчаримо. За нас слобода значи борбу за постигнуће још бољег и лепшег живота. Ми тако замишљамо слободу. Ми кажемо да волимо демократску федеративну Југославију, али ми је нећемо овакву. Ми нећемо да у њој нема возова, да школе не раде, да немамо спортских терена, ми нећемо овако малу и сиромашну индустрију. Ми настојимо да створимо земљу какву ми желимо. Да бисмо то постигли, имамо још много да радимо и да учимо. И ми учимо и показујемо напредак. Наши омладинци на раду побеђују стахановце, а победити стахановца није мала ствар. Пут пред нама није лаган пут. То је пут жуљевитих руку; на њему се мрзне и гладује, али то је једини пут победи. Непријатељ се труди да нас на њему омете. Има још фашистичких заробљеника код нас. Они су физички слободни, али су још духом заробљени. Они наседају свим лажима и паролама, које непријатељ убацује. Али омладина, која побеђује стахановце и која недовољно обучена ради на Црном Врху и у Срему неће никад дозволити да подлегне бапским препричавањима.

Стојимо пред отварањем средњих школа и Универзитета, наш спорт треба организовати на новим, здравим темељима. Све су то питања којима Градски одбор треба да се позабави. По свима њима треба да имамо јасан став.

Ми и данас имамо масу радничке омладине, која живи као раније. И данас шегрти рибају газди собе и чувају му децу. Они тако остају без стручног васпитања и на нама је да тај проблем не оставимо нерешен. Они су део нашег Уједињеног савеза и ми тражимо ревизију закона о радничкој омладини. Нећемо од ње да захтевамо само веће успехе у раду; хоћемо да јој нешто и дамо. Хоћемо да она демократску федеративну Југославију осети као своју Југославију. Зато је неопходно потребно побољшати услове рада за шегртску омладину, потребно је омогућити јој школовање, али не на ноћним курсевима, као до сада, него на дневним. Затим стручне школе нећемо више отварати на тросак радничке класе, него на терет предузећа. Исто тако мора се регулисати питање ноћног рада, дужине радног времена, висине плате итд.

Наше средње школе за кратко време почињу рад. Пре него што проради, морамо уклонити све оне недостатке и мане, које су кочиле њихов правилан рад. Пре свега потребна је мобилизација ђачке омладине ради успостављања правилног односа између наставника и ђака, потребно је успоставити ђачку дисциплину, али да она буде наметнута одозго, већ да буде својевољна. Сви досадањи недостаци и непотпуности у настави морају се уклонити. У том погледу отворено нам је широко поље рада преко разних ђачких листова, семинара итд.

Свима су нам познате недаће ђачког живота, подеране ципеле, нехигијенски станови, слаба храна по студентским мензама и учење ноћу после напорног дневног рада. Стога се сад мора све учинити да се омладини која хоће да учи омогуће повољни услови школовања. При школама треба да постоје интернати у којима ће бити омогућено учење свој омладини, како градској тако и сеоској. На основу искуства из рада бивших школа приступиће се и измени програма, како би омладина могла да стекне она знања, која су јој збиља потребна и на онај начин, који је најподеснији".

Завршујући друг Рато Дугоњић је рекао:

— Ми се поносимо што смо Титова омладина. Назив Титов омладинац носи велику част, али и велику обавезу. Бити Титов омладинац значи увек бити први; то значи прекрити шињелом рањеног друга, као што је то друг Тито урадио; то значи не само из дна душе волети само свој народ, него и остале слободољубиве народе, који су се борили против фашизма. Бити Титов омладинац значи, кад то народ захтева, све личне интересе подредити општим као што је то друг Тито увек радио и као што то и данас чини.

Завршетак говора заглушују дуготрајни поклици маршалу Титу. Сви омладинци устају на ноге и сложно скандирају: „Херој Тито — Херој Тито!"

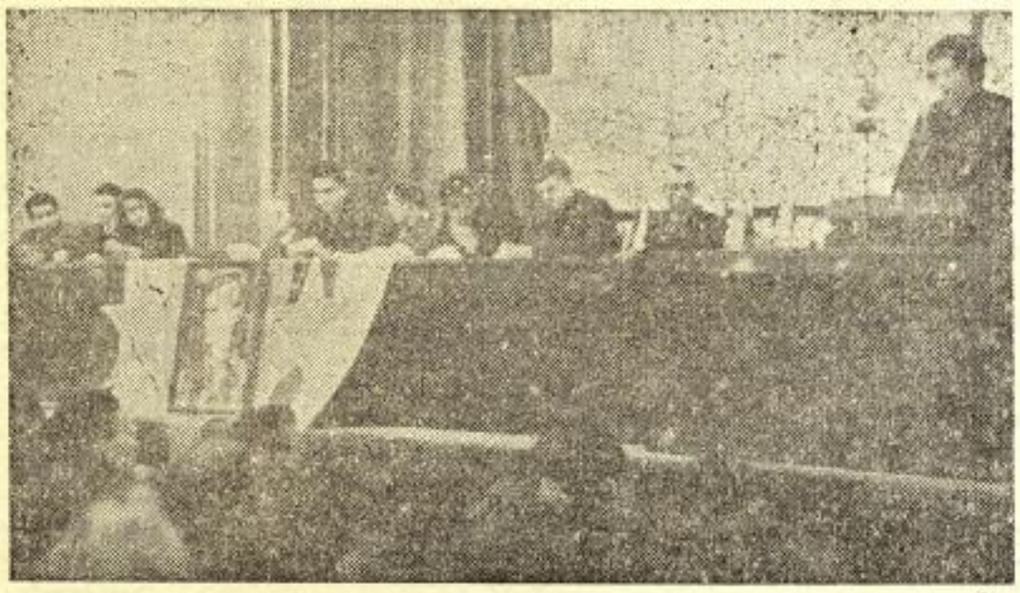
Са градске конференције упућен је поздравни телеграм народној влади демократске федеративне Југославије, који гласи:

„Омладина Београда, окупљена на својој градској конференцији, шаље својој народној влади борбене, омладинске поздраве.

Свесни тога да наша разорена домовина још није потпуно ослобођена од окупатора и народних издајника, да треба све своје снаге да употребимо за помоћ фронту и нашој младој армији, да нашу опустошену и опљачкану земљу у привредном погледу ојачамо, ми, омладина Београда, заветујемо се да ћемо часно испунити своје задатке.

Ми знамо да непријатељи још покушавају да разбију јединство наших редова, исковано у тешкој, ослободилачкој борби наших народа, али ми ћемо, упркос свих непријатељских покушаја, учвршћивати и даље проширивати јединство нас младих и читавог нашег народа.

У декларацији наше народне владе ми видимо оживљавање наших нада и гаранцију многих успеха, пошто ћемо још чвршће збити своје редове, још више мобилисати снаге да помогнемо народној влади у потпуном решењу свих задатака, који стоје пред нама и за које смо се од првог дана борили и за које су хиљаде младих дали своје животе. Живела прва народна влада! Живео претседник народне владе маршал Југославије Јосип Броз Тито!"

Радно претседништво

Делегати

Пред Светску омладинску недељу у Ужицу

По срезовима ужичког округа одржане су конференције на којима је омладина обавештена о „Недељи пролећне офанзиве". Осетио се пораст омладинског рада. — У срезу рачанском, у селу Овчињу омладинци су исекли 10 куб. м. дрва. У Бајиној Башти приступило се оспособљавању радничко-омладинског дома, затрпавању ровова и рашчишћавању рушевина. Пионири су прикупљали из рушевина знатну количину материјала, квака, прозора итд. Обновљен је спортски клуб „Слога". — На једном прелу у Биоски опредено је за 6 часова 14 кгр. вуне. У Мачкату је за два сата 12 другарица научило да чита и пише по пет слова. У ужичком срезу створене су по селима 3 културне групе. — У самом Ужицу, по радионицама и предузећима, омладинци су продужили радно време и повећали производњу. У ложионици омладинци раде дуже 1 и по сат. Производња шрафова за мостове повећала се за 75%. Самоиницијативно омладинци су прикупили из рушевина 300 ком. мутера. Ложионичка омладина је расклопила локомотиву и у деловима је пренела на другу страну порушеног моста. У војној ужичкој пекари омладинци су повећали радно време од 8 на 12 часова. Једна смена избацила је 3200 хлебова, док приватна пекара са истим бројем људи избацује свега 400 хлебова. У раду су се нарочито истакли Радовановић, Кавчић и Берић. Обућарска радионица Команде подручја продужила је радно време 1 и по сат. У раду се истакао омладинац Веселиновић, који је у току ноћи направио пар цокула, а сутрадан, у недељу, продужио да ради до подне.

Ужички омладинци истоварили су 4 вагона хране са 1100 џакова, при чему су омладинци од 8 до 6 часова преносили џакове тешке по 120 кгр. Пошто је највећа препрека транспорту недостатак превозних средстава, 4 омладинске бригаде 21 и 22 марта, ноћи ће пешке за Нову Варош са торбама пуним намирница, намењених Санџаку и Црној Гори. Тако ће највећи део ужичке омладине бити ван свог округа у време „Недеље пролећне офанзиве". Али ипак се спрема програм. Пионири ће давати приредбе, одржаће се пионирске смотре и митинзи. Организује се посећивање рањеника и давање приредби за рањенике. Спремају се пакети за албанске јединице, које се боре негде на сарајевском фронту. 27 марта, када се бригаде буду вратиле из Санџака биће приређене велике манифестације.

Ужички округ је први од свих издао добро уређен билтен са подацима о развоју припрема у округу.

Наши хероји

СТЕВА СТОЈИЋ „БОЖА"

И почело је... Неравна борба у Бачинцима била је жестока и крвава али славна. Тутњали су мино-бацачи, трештали митраљези, урликали Недићеви добровољци и Дражини четници са истим повиком: „Живео краљ", али Космајци ни за стопу не отступише. Божа је тукао својом „збројовком" и смејао се. „Чујеш ли овај разговор митраљеза? Кад четници туку брзом паљбом, јер они не штеде муницију, шваба им је доста послао, њихов митраљез прети: држте га... држте га... држте га. А мој, јер друшкане, морам да штедим муницију, одговара појединачном паљбом: „од овам... од овам..." Па ипак иако је штедео муницију, Божа је сигурно гађао. Деморалисан тешким губицима непријатељ се колебао. Контрајуриш партизана био је силовит, непријатељ је панично бежао.

Муниције је понестало а непријатељ нас у стопу прати. Код Велике Иванче космајски одред прима борбу са великим снагама четника Калабића. Постојала је озбиљна опасност да се борба претвори у катастрофу. Док се одред, под непрекидном ватром непријатеља, повлачио, Божа је са својом „збројовком" штитио отступницу. Издржао је до последњег метка и кад је непријатељски стрељачки строј избио на десет метара, испред њега, зграбио је свој митраљез и потрчао да стигне другове. „Живог га хватај", драли су се четници и осули бесну паљбу. „Ајд, ако можеш" окренуо се и безобразно искезивши се одговорио им је Божа. Заиста нит су га ухватили, нит убили. Право је чудо како је умакао.

Пред великим притиском удружених снага четника, добровољаца и жандара одред се повлачио са Космаја дубље у унутрашњост земље, у планинске пределе Шумадије. Кад је требало пробијати напред, Божа је био на челу. А кад је требало штитити отступницу он је био последњи. На Букуљи, Венчацу, Руднику кликне Божина „збројовка" и сеје пустош и смрт у непријатељским редовима. У Прокосави у саму зору на Св. Николу четници нас изненађују и нападају. Била је густа магла и четници су тукли насумце ни мало не штедећи муницију. Као што смо очекивали иза тога је следио јуриш. Лежећи на положају и ми смо отварали ватру. Божа је не обазирући се на куршуме тукао из стојећег става. „Иду, иду, баш као гуске у маглу" — смешио се задовољно. „Лези" — упозоравали смо га. И онда наједанпут „збројовка" је умукла. Божина десна рука је немоћно клонула. Метак га је погодио у шаку скоро му еасвим одневши мали прст.. Једва смо га натерали да пође у превијалиште. Пустивши четнике сасвим близу поустајали смо и сложно „ура" проломило се кроз магловито децембарско јутро. Бежали су. Испоставило се да су били пијани јер смо у џеповима четничких лешина пронашли фласе са ракијом. Кад сам после борбе свратио у превијалиште нашао сам Божу како седи и смеши се. „Ништа. Само кад није погодило у пост којим притискам окидач". Иако рањен он остаје у одреду. „Највише на свету мрзим кукавице" — говорио ми је често. Сећам се једанпут је требало судити једном вишеструком дезертеру. Божа није хтео ни да га погледа. Шкрипао је зубима и презриво пљунуо: „Скот" — промрмљао је и отишао.

У пролеће 1944 године, када се космајски одред вратио из Шумадије у Космај, Божа је најпре помоћник политкомесара чете а мало затим помоћник политкомесара батаљона. Космајски одред се вратио из Шумадије прилично осакаћен. Било је много губитака али још више оних који нису били кадри да издрже до краја. „Мало нас је остало, али ми смо квасац општег народног устанка" — говорио је Божа. Редови су попуњавани новим борцима. Одред се удвостручио, утростручио спремајући се за нове борбе. Формирани су нови батаљони, а поред тога космајски одред одваја комплетан батаљон за новоформирану Другу шумадијску бригаду. Баш некако у то време Божа је постао политкомесар одреда. Био је то скоро невероватан успех, Божа митраљезац, млади двадесетпетогодишњи сељак из Баније за непуну годину дана избио је на чело једног од најславнијих партизанских одреда наше земље, одреда који је оперисао у срцу „Недиђеве Србије" на домаку Београда, одреда коме је кратко време пре њега стајао на челу неумрли Ђорђе Јовановић или како су га сви звали Ђока „јарац". На челу са Божом одред маршује из победе у победу. „Ошини" — био је његов омиљени војни поклич и он би се на челу својих Космајаца као олуја стуштио на непријатеља. Друговац, Селевац, Дубона, Дучина и Сопот су места где су издајници осетили ударну снагу обновљеног одреда. „Сада ми нападамо, сада ми тражимо непријатеља", смејући се задовољно говорио је Божа. И догодило се је да су четници почели избегавати борбу. По неколико дана одред је крстарио од села до села, а четника ни од корова. Тих дана стигла је прва пошиљка оружја од Савезника. Радовали смо се сви, али Божина радост је била безгранична, слична радости детета кад добије нове играчке. Прилазио је сваком митраљезу, дуго га загледао, гладио и миловао уздишући: „Ех, да смо вас неком срећом пре имали. Сад ако хоће нека ударе са дивизијама, са армијама".

Остаће ми дуго, дуго у сећању незаборавна тиха августовска ноћ пуна звезда, ноћ пред његову смрт. Нисам склон предрасудама, не верујем у мистичну моћ „судбине", али те ноћи он је био узнемирен баш као да је предосећао. Или можда зато што се у таквим ноћима човек и нехотице узнемири, неодољиво жуде ћи за интимним исповестима, за разговором у коме пријатељу поверава мисли, које је дотле крио дубоко на дну срца. Те ноћи наш логор се сместио у малом шумарку испод сеоског пута. Уморни борци су већином спавали, а тек тамо и тамо чуо се тихи шапат. Божа и ја смо лешкарили на трави и тихо разговарали. Он није никад био мекан, чак могло би се рећи био је помало и суров, а те ноћи дуго ми је причао о себи, о животу који ће доћи, а неколико пута спомену је и девојку. „А сутра ко зна докле ћемо доћи?" — рекао је устајући јер су га позвали у штаб. Да, сутра је одред имао тежак задатак. Требало је упасти у грочански срез, који је био осињак, легло свих могућих издајника. Био је то рискантан потхват, јер је грочански срез био опасан свим важним пругама и друмовима, којима је непријатељ за врло кратко време могао добити појачања. А и саме четничке посаде по селима нису биле слабе.

Напад је почео у саму зору. Посада у Дражињу је после краће борбе савладана. „Треба га тући по ушима, вашљивог гада" — беснео је Божа. „Погледај га само! Сељак, мученик а бори се против својих ослободилаца. А кад га заробиш, цмидри: мобилисан сам". Пред нама је била група заробљеника, мобилисаних сељака од стране четника. Настојао сам некако да Божу удаљим од њих, јер онако озлојеђен најрадије би их покосио својом машинком. Заиста и свима нама је било дозлогрдило. Дешавало се да смо једне те исте сељаке по неколико пута заробљавали и пуштали. На Мађарској равни код Камен-Дола отпочела је нова борба. Четницима су стигли у помоћ добровољци. Нисмо чекали да они отпочну напад. „Други батаљон јуриш" — стигла је кратка заповест штаба одреда. „Напред другови! Јуриш Космајци" — и Други батаљон је кроз облаке прашине што су је, са исушене земље у августовском подневу, подизале гранате мино-бацача, кренуо на јуриш. У вреви борбе изгубио сам из вида Божу. А кад су још и последње распршене групице непријатеља бежале јаругама, чуо сам неки глас поред себе: „Божа је погинуо". Ошинуло је то право по срцу, сва радост победе, сви заплењени митраљези изгледали су ништавни. Пали су многи добри и драги другови, али борци свикли на умирање не плачу за њима. А тога дана и очи старог космајског вука „Шуце" биле су пуне суза. Једанпут је велики совјетски песник Мајаковски у песми о смрти Љењина написао стихове: „Можда очи без суза више говоре, ал такве очи ја нисам видео". Заиста такве очи ни ја тад нисам видео.

Како је погинуо чуо сам тек после. Кад је Други батаљон пешао на јуриш он је био у штабу одреда. Нестрпљив, он је кренуо да се прикључи друговима у јуришу. У једној руци је носио своју машинку а у другој гроздић грожђа што му га је дала једна другарица. Миран као да га се борба није ништа тицала, ишао је полако напред једући гроздић. Доспевши до нашег стрељачког строја појурио је напред са својим омиљеним узвиком: „Ошини"! Метак га је погодио у главу изазвавши врло мало крварење. Био је на месту мртав. Обрисали смо му крв са лица и погнуте главе ћутали. А он је лежао као да спава. И мртав је био леп.

Родо Андрић

ПРЕДАВАЊЕ ЗАСТАВЕ НАЈБОЉЕМ БАТАЉОНУ СРБИЈЕ

Чује се команда: „мирно"! С неразвијеном заставом долазе штабови бригаде и дивизије. Завладала је тишина.

„Другови борци и руководиоци! Данас III омладински батаљон добија заставу као најбољи батаљон Србије. Ово није свечаност само III батаљона, већ свечаност целе наше бригаде. Носити једно овакво одликовање из борбе у борбу велика је ствар. Треба да се дичимо што смо добили једно овакво одликовање од нашег УСАОЈ-а".

После мајора Арделића, пред постројену јединицу излази политком дивизије који је, изражавајући похвалу и захвалност батаљону, важелео да се добијена застава, заједно са заставама Црвене армије залепрша над Загребом и Берлином.

Тада настаје свечан моменат. Борци узбуђено гледају како се развија застава и лепрша на пролећњем поветарцу. Десетина под ратном опремом, на челу са командантом батаљона Симом Букановићем, прилази развијеној застави, коју им комесар дивизије Мирко Јовановић пружа са речима:

„Друже команданте, у име УСАОЈ-а предајем ти заставу са жељом да је часно и достојно носите".

Десетина прима заставу и носи је међу борце, који је кличући дочекују. Сада се три заставе лепршају изнад њихових глава. Сем заставе IV батаљ. коју је добио на дивизијском такмичењу, бригадне заставе, залепршала је над главама бораца и застава УСАОЈ-а. Сви су јој од срца желели да се победоносно залепрша над територијом Рајха а борци су се у себи на то заклињали.

Омладински III батаљон је формиран од Црнотраваца, печалбара и пролетера који су, носећи широм земље идеје братства и јединства и борећи се за њих, показали своју борбеност и своје јунаштво.

Васа Трифуновић

Наш тобџија

ЈОВАНКА

Налазимо се укопани у рововима пред Н. Тамо далеко на хоризонту испред нас, као мале печурке, једва приметне у снегу, виде се мале кућице између којих се издиже као претећи див црквени торањ-непријатељска осматрачница и митраљеско гнездо. Као контраст овом дивном сунчаном јануарском дану цео предео грми од силне артиљеријске, митраљеске и пушчане ватре.

Добивши појачање у људству и тенковима, непријатељ је кренуо у офанзиву, нештедимице убацујући у борбу све своје расположиве резерве, само да би пробио наше положаје. Биле су то тешке борбе.

Са једног малог узвишења један наш митраљезац не да непријатељској пешадији ока да помоли, а камо ли да крене напред. Непријатељ концентрише ватру бацача на узвишење да би уништио наш митраљез. И заиста од једне гранате пада смртно рањен наш митраљезац.

Долази наређење за покрет. Међутим из ровова не излази нико, јер не знамо шта је са нашим митраљесцем, а стари исписани партизански закон гласи: „Не остављај рањеног друга непријатељу". Одједном из рова искаче један борац и у трку, погнут скоро до земље, прелази брисани простор и приближава се рову митраљесца с намером да га извуче. Али баш пред самим ровом пада и он рањен. Не двоумећи се, искаче и болничарка Јованка Буругџија и у брзом трку покушава да се дочепа узвишења. Непријатељ концентрише на њу пушчану паљбу. Ока трчи даље. Ено, стигла је до другова, превија их. Сад се треба повући. Још два друга јој прискачу у помоћ. Један је помагао лакше рањеном да се повуче и изнео је митраљез, други је са Јованком преносио тешко рањеног митраљесца. У том тренутку једна кугла рани пожртвовану другарицу Јованку. Био сам у њеној близини, и скочио сам и уместо ње почео да носим рањеног друга. Износимо и њу. Ни јаука се није чуло, иако је била тешко рањена. Упитала је: „Како је другу?" — „Боље му је", рекох и одох даље.

Отада је прошло неколико дана. У против-удару, снажном и изненадном, који је својствен само партизанима, Немци су отерани од наших положаја.

Затим још неколико дана и на листи одликованих за последње борбе, приликом поделе одликовања у нашој бригади, прочитано је и Јованкино име.

Невен Анић

ПРИПРЕМАМО СЕ ЗА ПРОСЛАВУ

По селима ужурбаност... у домовима жагор... Крече се просторије, уређује, чисти... радне јединице у покрету... припрема се алат...

Омладина се на конференцијама договара о претстојећим такмичењима. Тако је јуче у Пиносави било на окупу око 100 омладинаца и омладинки. Сви живо учествују у дискусијама и свако се труди да што више допринесе овим великим припремама.

Љубитељи спорта неуморно тренирају. Заказују се утакмице између свих села и одређује време такмичења.

Телефони непрестано звоне: Хало, је л' то Кнежевац? — Сашо, пази, организујте све у Кнежевцу... Ми се такмичимо са Жарковом, а Жарково се много спрема... „Ама, спремамо се ми!" — одговара Саша и жури да доврши кулисе за бину.

У Железнику и Рушњу омладина се већ уписује за добровољно давање крви. Омладина Рушња је убеђена да ћемо ми бити победници у такмичењу са космајским, јасеничким и грочанским срезом.

Одређени су другови и другарице, који ће прикупити податке о палим друговима „Не заборавите на пале црвеноармејце... забележите све што се о њима зна... Они су пали за нашу домовину, а ми умемо да ценимо жртве и животе тих храбрих људи." — Пише на сваком потсетнику код ових омладинаца.

Уредници зидних новина претрпани су цртежима, чланцима и песмама. Све се то слаже и спрема за омладинску изложбу.

Мобилисани су и пионири... Они се највише радују овој прослави и с песмом разносе плакате о омладинској недељи по селу. „Нека свако зна да је ово наша омладинска прослава" каже пионирка Вера Матић.

Најревноснији су, ипак, дилетантске групе... Преписују се улоге, спремају се одела за приредбе, пробају хорови... јури се на све стране... Сви су убеђени да је то дан када треба показати цео досадашњи рад и дати најбољи програм. „Сви ћемо бити у народним ношњама... Морамо се трудити да делегати понесу најлепше утиске из нашег среза..." каже другарица Вера Допуђа, која ће за ту недељу бити наш „фоторепортер"... Филмове је већ спремила. Одређени су и новинари, који ће слати извештај са терена о најважнијим моментима прославе.

Бели Поток још сада има неки свечан изглед. Нарочито се дом истиче својом чистоћом; укусно је искићен, јер ће се ту одржати митинг.

У Рипњу већ се припремају писма, која ће се слати друговима и другарицама из свих крајева света... Али, већ се сада види да ће највише писама бити испоручено нашим пасивним крајевима.

Ни један омладинац ни омладинка неће ових дана остати без посла. Све се са највећим одушевљењем спрема за ову велику омладинску свечаност. Омладина је у најтежим данима наше домовине носила највећи део терета. Она ће умети исто тако ударнички да ради, и зато се труди да овај омладински празник прослави што свечаније. Омладина и из најзабаченијих села труди се да што више да од себе за ову прославу и да се тих дана осети и у њиховим селима дан великог празника омладине читавог света. Омладина ће заиста сада доказати да је достојно заслужила нову и срећнију домовину, и да ће је очувати и изградити.

Радмила Милосављевић

ИЗ СИНДИКАТА

Радничка омладина је себи поставила да у току Светске омладинске недеље обухвати све омладинце, раднике, у синдикате и задруге.

Окупљени око Јединствених синдиката и Уједињеног савеза омладинци постижу велике успехе у повећању производње и проналажењу нових метода рада. На многим местима су на њихову иницијативу покренути курсеви на којима они употпуњују своје знање. У београдској ложионици је на пример сваког дана по три часа повећано стручним предавањима. У фабрици „Рогожарски" одржавају се курсеви техничког цртања, а код „Бостона" све радништво похађа курсеве.

По индустриским предузећима и радионицама ударништво узима маха, нарочито сад, у току припрема за „Недељу пролећне офанзиве". У фабрици мотора у Раковици наши омладинци су победили стахановце на раду. У фабрици акумулатора норма је повећана за скоро 800% а у крушевачкој ложионици омладинци су образовали ударне групе и објавили такмичење својим старијим друговима. Досад су успели да повећају норму за пет пута.

Најтешње везани с проблемима производње, омладинци приступају њиховом решавању. У многим фабрикама и радионицама, у недостатку новог, они прерађују стари, одбачени материјал и успевају да обаве све потребне послове. У ложиоиици у Кошутњаку рационалнијом поделом рада поправке за које је раније било потребно 20 дана свршавају се за осам. Омладинац Бора Стојановић ради истовремено на пет, а Жарко Грујић на три машине. Тако они сами обављају посао за који је раније било потребно више радне снаге и чине да се она може употребити на другој страни.

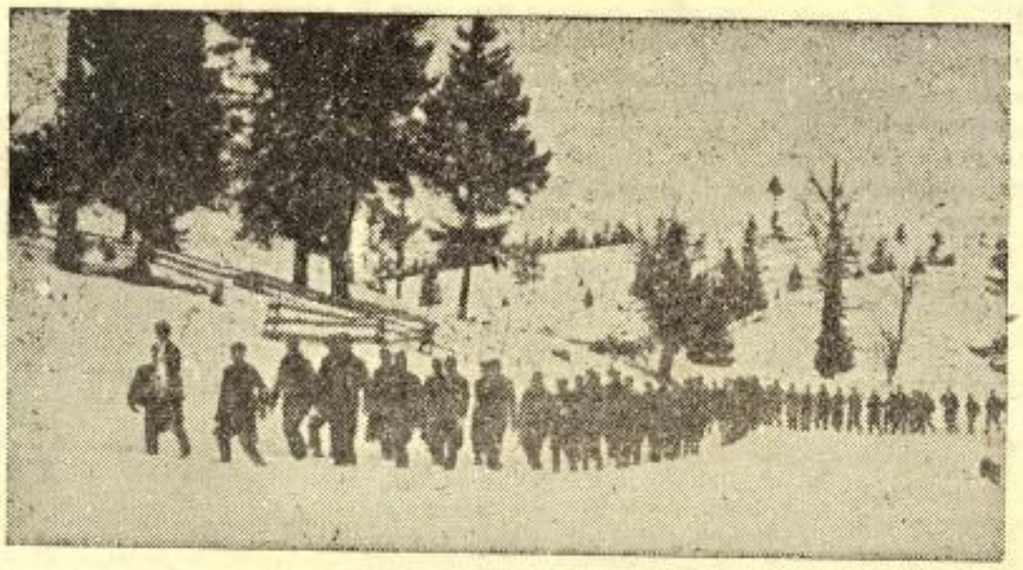
Да не би обуставили рад услед несташице материјала омладинци у једном предузећу основали су раднички одбор за набавку сировина. Одбор је с успехом решио постављени задатак, тако да фабрика није морала ниједан дан да прекида рад.

Ужички омладинци товаре жито за војску

Фронт није далеко од Ужица. Кроз град свакодневно пролазе транспорти. Ових дана је приспело жито за нашу војску. Истовар се мора брзо извршити, како би се вагони могли поново употребити за превоз. Омладина Ужица је прегла на посао. Тешки џакови се брзо истоварују. Отпочиње такмичење између омладинаца и омладинки. Рад је подељен. Једни истоварују и мере, други слажу у магацин. Вагони се празне у рекордном времену. За 6 часова рада омладина је истоварила 60.000 кгр. жита.

Омладинке желе да престигну своје другове. Тако је омладинка Добрила Пјевчевић, истрајно радећи, док јој се парњак мењао, пренела око 250 џакова жита. Њу је у стопу пратила Нада Ђировић. Али ни оне нису много изнакле испред осталих. Сва омладина је радила ударнички, јер је знала да ради за фронт.

Часлав Јехличка

Зором крећемо

НА ЦРНОМ ВРХУ ЗАВРШЕНА ЈЕ СЕЧА

петорке су секле по 29 куб. м.

17 марта завршили су рад на сечи омладинци на Црном Врху. Сама сеча трајала је 15 дана и исечено је укупно 5.823 куб. м. Секле су II и III бригада, док је I градила пругу а IV извлачила исечена дрва на друм. 9 марта заказано је такмичење између обе бригаде, свих батаљона и петорки у раду на сечи и на културно-политичком пољу. Такмичарски дух захватио је све. Топличанин Станоје Михајловић отишао је једног дана само у поцепаним чарапама на рад. Нико није могао да га одврати кад је полазио на рад. — Његова петорка тог дана је пребацила 12 куб. м. Резултати су током такмичења расли из дана у дан. Почевши од првог дана такмичења, када је топличка петорка избацила 10 куб. м., а затим преко соко-бањске од 13 куб. м., прешло се на масовно ударништво. Задњих дана петорке су избацивале много више: лесковачка, Адама Адамовића 15 куб. м.; Малибора Павловића, из Топлице, 19 куб. м.; Вукосава „Соко-бањца" из II нишког батаљона, 18 куб. м.; деветорка моравског ударног батаљона Милашина Пантића, двапут ударника, 23,5 куб. м.; пожаревачка петорка 23 куб. м.; петорка Милана Радовановића, II нишки батаљон, 26 куб. м.; петорка Градимира Миленковића из Соко Бање, 26,5 куб. м.; а највећи рекорд постигла је петорка Петра Пешића из III нишког батаљона, избацивши за један дан 29 куб. м. Упоредо са петоркама ударнички су радили и Титови батаљони. Највећи рекорд је постигао топлички батаљон III бригаде, насекавши за дан 182 куб. м. са свега 85 омладинаца на терену. Најбоља чета је сокобањска. 28 омладинаца избацило је за један дан 79 куб. м., а то значи да је на сваког омладинца дошло по 3 куб. метра.

Све до последњег дана није се знало ко ће бити најбољи, која ће бригада поставити веће резултате. Крајњи резултат није могао да се предвиди, пошто су рекорди често обарани са разликом од 10 куб. м. Ипак је победила II бригада. Она је исекла 1588 куб. м. за 1170 радних дана. На сваког омладинца долазило је просечно по 1,35 куб. м. Најбољи је III нишки батаљон, II бригаде. Омладинци овог батаљона спремили су 1047 куб. м., тј. сваки је секао по 1,47 куб. м.

Радимо на последњем километру

Ударници са Црног Врха

Међу омладинцима на Црном Врху има много ударника. Ударне петорке, успеле су да избаце у почетку по 10 кубних метара, а доцније су повисиле резултат на 15 и 18 куб. м. Постизање таквих резултата није само доказ њихове нове, прекаљене снаге већ и борбене воље и високе свести.

У досадањем раду као најбоље петорке показале су се:

СОКО-БАЊСКА петорка. Сви омладинци на Црном Врху знају је под именом „Градина петорка". То је име њеног вође Градимира Миленковића, 23-годишњег зидарског радника. Сви омладинци из ове петорке су из околине Соко-Бање. То су кршни планинци, препланули, кошчати, навикли на рад, мразеве и мећаве по горама и планинама Источне Србије. — На питање зашто су ударници, одговарају отсечно и мушки: „Ми смо навикли на рад. А требало је хитно помоћи народу. И ми смо дошли одмах — добровољно. Знамо да се на фронту обнове мора радити пожртвовано — зато смо и ударници". Тако говоре ударници, који су избацили по 15,5 куб. м. и по 18 куб. м. за један радни дан од 6 часова.

КУРШУМЛИЈСКА петорка је два дана секла по 10 куб. м. То је најбоља петорка топличког батаљона. Вођа њен је Малиша Спасић, ђак VIII раз. гимназије, необично омиљен код свих другова. У овој петорци налазе се заједно омладинци са села и града. Машин-бравар Михајло Најдановић одмахује руком: „Ми немамо шта да кажемо. Говоримо кроз наше напоре и наш рад."

ЦРНОТРАВСКА четворка. Најсимпатичнија група на Црном Врху. Сви другови воле ове мале, ситне Црнотравце. Раније били су они чобани и чували су овце по кршевима и падинама Црне Траве. Тешки чекић дужи је од 16-годишњег Светомира Дојчиновића. Никада не би могло да се верује да они раде заједно са старијим и јачим друговима. Светомир оштро каже: „Ми нисмо пионири. И радимо исто као и старији омладинци". Сви су они из истог села, из Рупља. Код њих нема вође четворке; они увек раде по договору и усвоје најбољи предлог. — „Не треба нам пети", каже Добривоје. „Можемо ми и сами!"

Црнотравска четворка избаци дневно до 7 куб. м., а то значи да на сваког долази по 1,5 куб. м.

ЛЕСКОВАЧКА петорка насече за један дан 9 куб. м. Њен вођа је Миле Дискић, омладинац из Лесковца. Озбиљан и мирян истакао се још и на извлачењу дрвета и по пожртвованом раду и по дисциплини, зато је и проглашен ударником. Још у Лесковцу био је комесар радне чете а сада је један од најбољих ударника у лесковачком батаљону. — „Не разликујемо се више ми ђаци, омладинци са села и радници, јер заједно радимо на фронту рада".

НИШКА петорка. Зову је и „Оџина", јер је то надимак њеног вође, Славка Крстића. Петорка је састављена од 16-годишњих ђака V раз. нишке гимназије. Сам вођа, Славко, ученик је Трговачке академије; он је ударник са извлачења тешких цеданица и шлипера уз стрме падине Црног Врха. Његова петорка редовно избацује по 7 куб. м. Имају две тестере, док Славко сам цепа дрва. Сви су они из истог рејона у Нишу и пошли су први на позив за сечу. — „Данас хоћемо да будемо бољи од наших старијих другова, хоћемо да постанемо ударници!" каже Хитрец Милан млади ударник нишке петорке.

Спорти

СВЕТСКА ОМЛАДИНСКА НЕДЕЉА И СПОРТ У СРБИЈИ

Печат нових фискултурно-спортских идеја носе и све спортске припреме и обилан спортски програм, утврђен углавном за 25-3-1945 год., за „дан спорта", у оквиру Омладинске светске недеље. Међутим, приликом састављања програма спортских гимнастичких приредби пренебрегнуте су извесне основне чињенице. Окружни одбор УСАОС-а у Крагујевцу саставио је, на пр., следећи спортски програм:

Крагујевац, 18-3-1945, I београдска бригада КНОЈ-а — тим УСАОС-а (фудбалска утакмица).

Крагујевац, 25-3-1945, преподне, велики омладински слет са дефилеом. Поподне ће се одржати такмичење у следећем:

1) крос-контри трка на 5000 м. по најближој околини Крагујевца, са циљем на игралишту (учествују омладинци из свих срезова и самог Крагујевца);

2) штафетно трчање 4X100 за другове (учествују екипе пет срезова, екипа УСАОС-а из Крагујевца и три војничке екипе);

3) штафетно трчање 4X60 за другарице;

4) скок у даљ за другове;

5) скок у вис за другарице;

6) трка у џаковима за пионире;

7) бацање кугле и гранате за другове и

8) тим УСАОС-а — тим војске (фудбалска утакмица).

Крагујевчани су саставили, неоспорно, најбољи спортски програм. Међутим, и он је непотпун. Недостају такмичење у стрељању, трчање под опремом и са препрекама (крос-контри на 5000 м. добро је дат, требало би само стазу испунити препрекама — долазе у обзир и све природне препреке — и оптеретити такмичаре ранцима или нечим сл.), рвање и гимнастика.

Сви остали окрузи знатно су подбацили, сем — донекле — лесковачког округа, у чијем програму видимо такође крос-контри трку, додуше на много краћој стази (1000 м.).

Фудбалу се поклонила највећа пажња, што је, уосталом, потпуно схватљиво с обзиром да ова спортска грана привлачи највише сву спортску омладину и изазива будну пажњу свих оних, који се ма из којих побуда интересују спортом. Међутим, притом се наишло на оправдане тешкоће, изазване недостајањем најосновнијих фудбалских реквизита и сва такмичења у фудбалу свешће се на одигравање утакмица по окружним варошима. Тек понегде појављује се неко среско место као поприште фудбалске утакмице (напр., Обреновац, у којем се састају изабрани тимови домаћих фудбалера и фудбалера с Уба, на територији ваљевског округа), а о утакмицама по нашим селима да се и не говори.

Зар се код нас не могу организовати масовна такмичења са учешћем свеукупне омладине, напр., у трчању са препрекама и под теретом, у слободном трчању, у стрељању, у бацању камена, у рвању и скоковима? Све поменуте лакоатлетске дисциплине, укључујући и рвање, осим гађања, наша сеоска омладина одавно упражњава, и то једино и искључиво под природним условима. Сада је тренутак када тај народни спорт треба одржати у постојећем облику, па са побољшањем услова спортовања уопште, саобразити га савременим спортским назорима. Срески одбори УСАОС-а могли су да организују најинтересантнија такмичења ове врсте у виду слетова, са претходним излучним појединачним такмичењима у свакој од побројаних дисциплина понаособ, системом додељивања бодова свима такмичарима и награђивањем најбољих међу њима. У окружним варошима пак, по завршетку среских такмичења, одржала би се велика међусреска такмичења, у којима би учествовали победници на среским слетовима.

Женска омладина код нас се слабо бави спортом и телесним вежбањем, што је у сваком случају велики недостатак. Наше омладинке морају напустити свој пасивни став према спорту и почети да активно учествују у свима спортским и гимнастичким манифестацијама. Спортска такмичења за време Омладинске светске недеље могла су одлично да послуже у сврху престајања са старим, незнатним учешћем девојака у спорту и започињања њиховог масовног увођења у спортски живот.

Међутим, и поред наведених недостатака, слабих објективних услова за спорт и гимнастику и немања најнеопходније спортске спреме, једно је у поређењу са спортским приликама у нас пре рата, када су услови за упражњавање спорта и телесног вежбања били далеко повољнији, сада се примећује велики напредак и запажа веома живо интересовање омладине Србије за све спортске гране. Тако например огроман број омладинаца и омладинки игра пинг-понг, коју спортску грану видимо готово у свим спортским програмима за Омладинску светску недељу. Пре рата једна пинг-понг лоптица стајала је 3 динара, данас кошта 500 динара, па ипак се бар десет пута више омладине бави овим занимљивим спортом него што је то био случај до окупације. Слично стоји и са шахом, који додуше не спада у спорт, али је корисна и племенита игра, и са извесним лакоатлетским дисциплинама, например са трчањем кроз природу (крос-контри) у којем редовно учествује такође знатно више такмичара него пре рата.

Све у свему, чињеница је да се са спортом, упркос свима тешкоћама, кренуло напред. Уједињени савез антифашистичке омладине Србије, као свеобухватна омладинска организација, интензивно помаже знатне напоре, које омладина улаже у смелом постављењу темеља боље будућности нашег спорта. Оснивају се нова спортска друштва, организују спортске приредбе и врши пропагирање спорта у циљу увођења што већег броја омладинаца и омладинки у спортски живот. Ако се при том направи неки пропуст или учини грешка, као што је то било приликом састављања спортског програма за Омладинску светску недељу, не значи да се неће успети. Што више, успех ће несумњиво доћи, само треба радити предано, необзирући се на препреке јер сваки је почетак — тежак.

С.И.Ђ.

Репрезентација Скопља

Једна успела одбрана голмана Дилева

„Црвена звезда" - Репрезентација Скопља 4:1 (1:1)

У недељу, 18 III, бивше игралиште Ск. Југославије по први пут је у ослобођеном Београду добило изглед великог спортског стадиона. Преко 10.000 гледалаца присуствовало је реванш-сусрету између „Црвене звезде" и репрезентације Скопља.

Средином јануара, у оквиру конгресних приредаба у Скопљу, репрезентативни тим УСАОС-а, данашњи фудбалски тим „Црвене звезде", био је побеђен са резултатом од 4:1. Његов Победник, репрезентација Скопља, вратио му је посету и, упркос одличне игре, коју је дао, подлегао са истим резутатом.

У првом делу игре тим „Црвене звезде" био је неповезан. Брза, комбинаторна игра Скопљанаца потпуно је била паралисала домаћи тим. Навала и одбрана нису успевале да се повежу, а халфлинија је била трома и готово се није ни осећала на терену. Цео тим давао је утисак нескладне целине, чија се игра сводила на игру појединаца. У навали је једини Шапинац, десно крило домаћих, успео да се брзином и продорношћу прилагоди игри, коју су гости диктирали и да се супротстави њиховим муњевитим акцијама.

Први гол дао је Хорватовић после једног брзог продора у 37 минуту игре. Томашевић, који је био стално добро „чуван" примио је лопту с десног крила и одмах је пребацио Хорватовићу. Овај је успео да пређе бека и да са 10 метара оштро шутира у гол: 1:0.

Пет минута касније Јаневски Јане са ивице бековског простора прибрано туче у гол. Мали Попадић покушао је да брани, али је био спор: 1:1.

До краја полувремена гости држе игру у својим рукама. Њихови силовити налети нижу се један за другим.. Лопта клизи с ноге на ногу и готово је непрекидно пред голом домаћег тима.

Нерешен резултат у првом полувремену заслуга је сталожене игре домаћег бековског пара, нарочито Станковића.

Међутим, у другом полувремену гости постају жртва свога темпа. Њихов се противник ослобађа притиска, оживљава и среће се.

У 10 минуту из једне „гужве" Печенчић снажно туче поред голмана, који је на земљи: 2:1.

После овог гола Скопљанци покушавају да поврате надмоћност из првог дела, али не успевају у томе. „Црвена звезда" је осетила да је противник уморан и да је кондиција домаћих играча победила срчаност, уиграност и снажну игру гостију. Македонци још увек играју добро. Њихова одбрана је снажна, халфлинија пожртвована, навала пожртвована, али то више није онај противник, брз и несаломљив.

Томашевић средином полувремена успева да се ослободи „страже" преласком са центра на десно крило. Ово збуњује одбрану Македонаца, јер им је, свакако, била скренута пажња да „пазе на оног малог црног"... И мали црни почиње да јуриша. Један од његових јуриша завршио се у мрежи: 3:1

После трећег гола „Црвена звезда" је потпуно ослобођена, и пружа своју игру. Напад за нападом су смишљени и зрели. Туче се корнер за корнером, ствара се гужва за гужвом... Одбрана гостију ипак не губи присуство духа и борба је још увек тешка.

У 39 минуту Митић даје последњи гол. Хорватовић је тукао једну од „својих" корни, а Митић је био бржи од голмана и главом убацио лопту у мрежу: 4:1.

До краја игре „Црвена звезда" је у надмоћности и држи игру у рукама.

Спортисти братског Скопља приказали су високу игру. Њихови играчи ни једног тренутка нису губили повезаност. Пораз, који су претрпели, резултат је једино отсуства кондиције а никако боље игре „Црвене звезде".

У домаћем тиму, цело време игре био је одличан бек Станковић. У навали се истакао Митић, а у другом делу Томашевић, Печенчић и Хорватовић. Јовановић на центархалфу био је сигуран. Шапинац у првом делу играо је одлично.

Код Скопљанаца голман Дилев и обадва бека били су у другом делу игре најбољи део тима. У првом полувремену цела навала играла је одлично, нарочито Јаневски и Атанацковић.

После утакмице С.К. „Црвена звезда" приредио је у част гостију свечан банкет, коме су присуствовали играчи обадва тима. Том приликом дошла је до изражаја њина повезаност наше омладине. У име Главног одбора УСАОС-а госте је поздравио друг Радован Пантовић, који је истакао задатке новог спорта, као и своје задовољство што се ти задаци извршују.

У име македонске омладине на дочеку се захвалио Душан Брдарски.

Пинг - понг турнир у Крушевцу

У сали Централног дома УСАОС-а у Крушевцу одржана је прва утакмица у пинг-понгу. На утакмици је узело учешћа 20 омладинаца. Најбоље успехе постигли су другови: Владимир Милосављевић, Сл. Стефановић и најмлађи играч на турниру пионир Каракушевић.

Шах турнир у Крушевцу

18 фебруара у омладинском дому одржан је шаховски турнир.

Учествовало је 18 играча.

Мада најбољи играчи нису били заступљени, интересовање је било велико и целог дана омладинци су са интересовањем очекивали исход турнира.

Водећа места заузели су: М. Видановић, Б. Мирковић и М. Новаковић.

Међуреонско такмичење у одбојци

У недељу пре подне отпочело је у Београду међурејонско такмичење у одбојци. I рејон победио је екипу IX рејона са 15:8, 15:6, а VIII рејон савладао је II рејон са 15:11, 15,6.

Обнавља се наш спорт

Широм целе земље ничу нови спортски клубови, или се стари обнављају. У Ужицу је обновљен С.С. „Слобода" коме је рад под окупацијом био забрањен.

У Свилајнцу је основан омладински клуб „Млади Ресавац".

У Бајиној Башти обновљена је С.К. „Слога".

У Пожаревцу обновљен је Спорт клуб „Јединство".

У београдском округу основано је 15 нових клубова.

У Смедереву су основана 3 клуба.

ПРИПРЕМЕ ЗА СВЕСАВЕЗНУ УМЕТНИЧКУ ИЗЛОЖБУ У МОСКВИ

Комитет за уметност при Савјету народних комесара СССР одредио је један нарочити одбор, који има да припреми свесавезну уметничку изложбу за 1945 год.

Одбор је састављен од 26 најистакнутијих уметника Совјетског Савеза, међу којима се налазе Герасимов, Мухина, Мер куров, Јогалсон, академик Игор Грабар и Мајицер, многи украјински, белоруски, јерменски сликари и кипари, критичари и декоратери галерија слика. На челу одбора налази се Сисојев.

(ТАСС)

Смрт совјетског писца ВЈЕЧЕСЛАВА ШИШКОВА

После дуге болести умро је совјетски књижевник Вјечеслав Шишков у седамдесет другој години живота. Био је инжењер и објавио је своје прве књижевне радове тек кад је имао 45 година као руководилац истраживања за одређење путева и друмова путовао је дуги низ година по најудаљенијим крајевима Совјетског Савеза и оставио је драгоцене записе са тих путовања. Ту своју љубав за путовање сачувао је Шишков и доцније, када се већ био потпуно посветио књижевности. Он је пропутовао стотине километара од Јакутска до Белорусије, од Белог Мора до Кавказа. Најпознатије Шишкове књиге су „Белешке са путовања", „Русија јечма", „Пугачев" и тако даље.

Године 1943, на свој седамдесети рођендан, Шишков је одликован орденом Лењина. Осим тога он је носилац ордена части и медаље „За одбрану Лењинграда". За време рата Шишков је написао око тридесет приповедака о животу на фронту и у позадини. (ТАСС)

Конференција свршених матураната и студената

У недељу 11 фебруара ов. г. у сали дома културе одржана је прва конференција ЈНОФ-а. свршених матурната и студената.

Конференцију је отворио Павле Флајсиг кратким говором у коме је предложио да се изабере радно претседништво које би водило конференцију док не буде изабран секретаријат.

Пошто је изабрано радно претседништво, друг Стева Пејановић одржао реферат о историјату студентског покрета, а друг Влада Петровић о ЈНОФ-у. После одржаних реферата развила се дискусија у којој су узели учешћа многи присутни студенти и свршени матуранти.

На крају је изабран секретаријат ЈНОФ-а свршених матураната и студената који сачињавају: Боривоје Деспотовић, студент технике — потпретседник, Милева Ристић свршн. матурант — потпретседник, Јелена Живановић ст. медицине и Владимир Вукадиновић свршн. матурант — секретари.

Повратак из Босне

Опет ко пламен, рањен стигох у родни крај,
У куће пусте и сиве.
Не срета ме више звоно крда нити шарова лај,
Ни руке топле и живе.

Кроз окна куће на огњишту не игра плам,
Не чује се граје ни гласа.
Пустош је никла. Прикрадам се кланцима сам
На баштине гдје нема класа.

Некад ту, на каменој великој плочи,
Резах прве стихове реске
И радосно у њих буљио сам дјетињске очи
И сипао нове бљеске.

Данас са болом милујем траву ко гриву,
По зараслим стазама крачем
И гледам затрављену кућу и њиву
И бисер врели стачем...

Ишао сам, прегазио планине многе
У борби, са пушком у руци,
И допијеше ме сада уморне ноге
Гдје тужни чују се звуци.

Гдје је отац крчио камен, чупао земљине жиле,
Затрпани темељи међа.
Прогазили чавли — погане стопе и силе —
Низ стране црних леђа.

Заиукао кршем, некада звонки пјев,
Не одлијеже високо брдо.
И витла ми данас по грудима немир и гњев
Ватром кроз то камење тврдо...

МИРКО БАЊЕВИЋ

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА АКТИВНОСТ

У оквиру прославе Светске омладинске недеље, културне групе ће нарочито доћи до изражаја: оне ће низом приредаба уобличити свечаности, а својим разноликим акцијама на пољу културне делатности манифестоваће своју спремност и солидарност са слободољубивом омладином целога света у коначним напорима за победу.

Културне групе у Србији стоје пред великим задацима: преко својих екипа оне воде борбу против неписмености а својим дилетантским групама кроз позитивну уметност указују омладинцима на правилан развој, осветљавајући велике и тешке тренутке из народно-ослободилачке борбе. На тај начин оне упознају широке народне слојеве живом сликом са страхотама фашизма и у најзабаченијим селима проносе велике речи руководилаца слободољубивог човечанства. Кроз своју делатност, оне васпитавају правилним путем омладину у њеном културном развитку, а у духу такмичења бодро их потстичу на што већу приљежност у раду.

У Јагодини ће се у току Омладинске недеље отворити изложба најбољих примерака зидних новина свих омладинских организација из округа. Поред изложбе, формиране су по целом округу среске културне групе.

У округу нишком организоваће се међусобна такмичења у свака три најближа села у активности сеоских културних екипа.

Ваљевски округ са својим сеоским културним групама даће заједно са пионирском културном екипом велику приредбу. У Обреновцу ће се ова приредба одржати 10 о. м. а у осталим местима округа 11 марта.

Поред овога, културне екипе правиће посете једне другима: 28 марта одлази крагујевачка културна екипа у Јагодину, а чачанска и краљевачка ће се међусобно изменити. — У ужичком округу основане су три културне групе, а сваког дана Омладинске недеље излазиће билтен.

Активност свих културних група у окрузима Србије за време Светске омладинске недеље донеће позитивних резултата, а омладина ће се трудити да и на културном пољу развије своју ударност, коју је показала у борби и изградњи. Ј.

Конференција совјетских хероја

Сви хероји Совјетског Савеза, који служе у трупама под командом маршала Малиновског окупили су се на конференцији у главном штабу Другог украјинског фронта. Међу присутним налазили су се официри и људи из разних родова војске — коњаници, авијатичари, стрелци, тенкисти, артиљерци, сигналисти. Сваки од њих имао је неколико сјајних подвига и храбрих дела, извршених за добро отаџбине и стога је овај скуп хероја, ма како се они трудили да буду скромни, изазвао велико интересовање и одушевљење присутних. Хероји су описали храбре летове над непријатељском позадином, тенковске нападе, уништавање немачких ваздушних ескадрила, пласирање водених брана под тешком ватром непријатељске артиљерије, и тако даље. Конференција хероја Совјетског Савеза трајала је два дана. На крају је одржао говор командант трупа Другог украјинског фронта маршал Малиновски.

(ТАСС)

НА ПРУЗИ ОТОК — СПАЧВА

Из борби Пете српске ударне бригаде

Четврти батаљон полази у напад. Зађи непријатељу за леђа и заузети „коту 78" испред ровова. Главни задатак: уништити упориште код станице. Ту има осам утврђених бункера опкољених бодљикавом жицом и тешко оружје. Прилаза нема — осим швапских ровова и чистог поља, које штите швабе и њихова артиљерија.

Батаљон се раздвојио. Борци I чете прелазе пругу и расипају се по пољу. Снег је хладан и топи се под телом. Непријатељ ћути у рововима као мртав. Треба га изненадити и истерати. Треба створити могућност заобилажења: на тај начин заћи иза леђа бункеру. II батаљон-омладински, обилази ровове и иде ка станици. Метар по метар клизе тела по снегу и каљавој сремској равници. Нигде заклона — пусто и чисто — а непријатељ је укопан и туче митраљезима. Секу челичне траке шваپских „шараца" снежну земљу око неустрашивих омладинаца, а они прилањају уз влажну земљу и увлаче се још чврше у блато и снег. И чета јуриша на ровове да спасе другове и спречи непријатеља који хоће да им омете прилаз бункеру. Светле пруге јуре по ноћу и пресецају груди младих бораца. Али они ничу, дижу се из мрака, расту из снега и влажне земље, велики и силни, са борбеним усклицима и побједом у очима. Као лавина улећу за Луком у жуте ровове, скачу на швабе и лете заједно са бомбама, не бацивши их, већ рукама и ножем, пресудни мржње, сатиру фашисте.

И у ноћи — ровови су били пробијени.

*

И издржали су нови борци дан пун смрти, претње и ужасне немачке артилерије.

У први сумрак се стишала ватра. Баш тада је дошло наређење за јуриш. Најхрабрији се јављају за бомбаше. У рову је живост — а срца наливена мржњом и храброшћу ударају силно и журно. Бомбаши излећу и бацају се на жице и камене бункере. Кидају препреке од гвожђа голим рукама и грудима растављају

жице. Затим свом снагом јуришају на бункере. „Љушта" је први, а Драги Јовановић и Наћа Анђелковић бацају бомбе за њима у отворе бункера. Један, два, три, десет, лете бомбе у чељуст камене звери и кидају јој утробу.

*

Борци воле мрачне ноћи, пуне облака и тмине — као доброг друга. Виде очи наших бораца боље ноћу него по светлости дана, секу тмину и осећају блиског непријатеља. И бесчујно се краду сремским равницама, пробијају кроз противничке линије — доносе извештаје.

Шума је сва под водом и ледом. Лед је крхак и слаб, не може да одржи човека. Сече и реже смрзнуто тело ледена вода. Напред се мора проћи. Тамо, далеко иза шуме, сасвим на крају, разлива се поље под ледом. Средином га пресеца жута вијугава пруга: непријатељски ровови.

Милутин Тешевић, пушкомитраљезац IV батаљона са своја два друга прошао је кроз шуму пуну воде. Лед се ломио и они су пропадали у хладну воду. Оштрице леда су секле и рањавале ноге. Милутину није хладно од воде која се леди у његовом оделу. Високо изнад воде и леда уздиже он свој митраљез и напреже се да види скривеног швабу. Можда је иза овог дрвета. Ни шапат, ни најмањи јек — а тело пропада. Он грудима кида лед и крвавим рукама хвата се за грање и ледену глатку кору стабла, извлачи се напоље. Онда се хвата за дрво и вуче тело. И тако сантиметар по сантиметар.

Нема више дрвећа. Како се вући даље? А треба још даље, још ближе, све до шваپских ровова.

Чују се шваپски гласови из ровова: близу су. Ту пред њим. Узбуђен дршће од жеље да сручи бомбе и последњим снагама воље и свести надјачава мржњу да не сасле дуги рафал, пун смрти; али он не сме да се ода, мора да однесе извештај команданту.

*

У зору су га приметиле швабе на чистом леденом пољу кад се враћао својима. Појурише су мушевите смрти по леду и зариле се у тела двојице другова. Запраштали су страшни рафали „шарца" и засекли лед око Милутина. Вода је шикнула из засеченог леда. Брзо натраг, побећи са проклетог леда и чистине. Само неколико метара, и шума је ту и дрвеће и биће спашен. Он мора да стигне, мора да преда извештај. Слеђено тело миче се веома полако. Нокти очајно гребу лед. Све ближе и бешње сече челик око њега. Наједном — нешто тешко лупило му је о главу. Постало му је наједном невероватно топло. Он лудачки грли митраљез и скрива га под себе.

Цео дан остао је на леду. У први сумрак, пошла је другарица Стана Кулић, заменик комесара чете да га изнесе. Веровала је да није мртав и грозничаво је мотрила преко дана на три тамна тела и румену крв на леду. Извукли су га — десетар Ивић и његова патрола. После читавог сата масирања отворио је очи и одмах потражио свој митраљез. Звао је команданта и предао му извештај.

Млади Пироћанац Драгољуб Јовановић јури далеко испред својих другова и гони швабе у највеће бегство. Око врата му виси на ремнику руска стројница а у десној руци револвер се диже сваки час, у истом тренутку по један шваба пада оборен на земљу. Он улеће већ у прву кућу и заробљава пет усташа...

А делегат I вода се испео на кров и стојећи гађа фрицеве низ улицу. Журно мења шаржер и пева песму Титу. „Ми смо млада војска Титова". Пршти око њега цреп а он се не скида. Један бесни рафал пресеца га, он пада а друг Драган Стојиљковић га одмах замењује. Другови бесни због смрти делегата — а Драган довикује: — Дужност му је била да туче што боље непријатеља! — И још чвршће стеже машинку и све брже ставља нове, пуне шаржере. А непријатељ бежи одасвуд — из ровова, из кућа, из бункера...

Владета Влатковић

ПИОНИРСКА СМОТРА

У оквиру Пионирског дана у Београду је 22 о. м. извршена смотра пионира, на којој су учествовала 52 пионирска одреда.

Смотра је почела химном „Хеј Словени", после које су говорили Др. Синиша Станковић, претседник АСНОС-а и другарица Зага Стојиловић, члан Централног одбора УСАОЈ-а. Пионир Мика Марић предложио је да се 22 март задржи као празник пионира. Затим су пионир из војске и пионир Словенац поздравили своје другове. Сви одреди дали су свечани завет своме народу да ће својим радом, учењем, поштовањем родитеља и руководилаца, ширењем братства међу народима Југославије допринети напретку наше нове државе, а тиме очувати тековине извојеване кроз крв и пламен народно-ослободилачке борбе. После датог завета пионирима је говорио генерал-мајор Љубодраг Ђурић. Свечаност је завршена предајом застава четвртом и седмом рејону-ударнику.

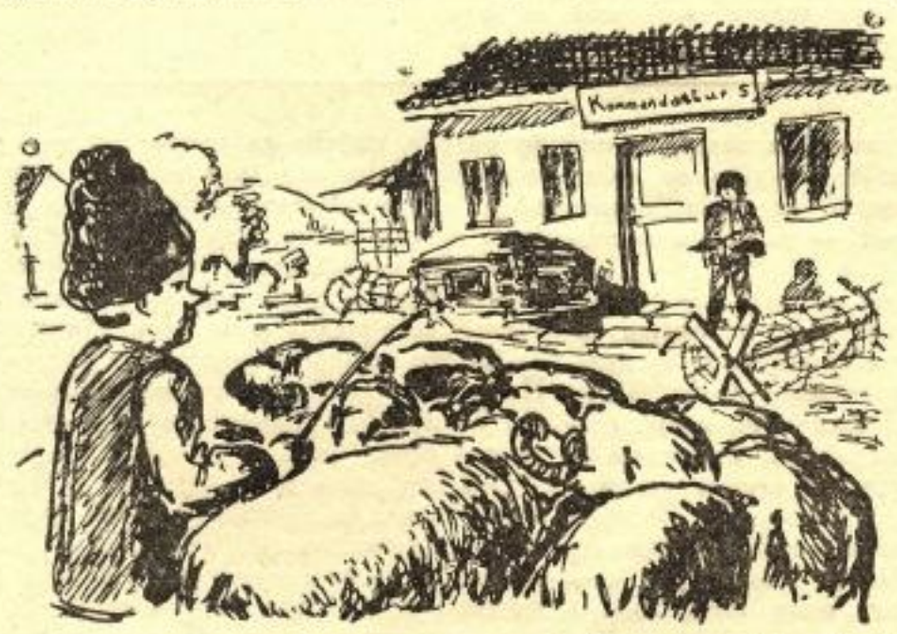
***

Пионир - невидница

Милан је чуо како другови разговарају:

— Шта да радимо? Не знамо ни колико има ових гадова швапских, ни где су бункери, ни где им је команда, а из града не пуштају никога ни да изиђе ни да уђе. Ми морамо до тих обавештења доћи како знамо.

Милан је све то чуо. Узео је од куће три овце и пошао да их чува поред Лима, прешавши фронт. Швапски војници су му одвели овце. Милан је плачући

отишао код швапског команданта да се жали.

— Ја и моја кућа то нијесмо заслужили — јадао се мали Милан. — Мој се тата борио заједно са Немцима. Са њима је био и рањен и сада се налази у болници.

Добро угојени швапски официр посматрао је дечка врло пажљиво. Послије дужег размишљања устао је и потапкао Милана по рамену.

— Добро дете, тако ради прави Србин, ти ћеш добити натраг своје овце. Сад можеш да идеш.

Милан је пажљиво прегледао град, видео где се налазе швабе, у којим зградама су им бункери. Враћао се певајући, јер је сада прикупљеним подацима могао да помогне друговима приликом напада на град.

Сутрадан је Бијело Поље заузето без жртава.

Р. П.

МАЛИ КРАЈИШНИЦИ

Кроз хладан јутарњи ваздух одјекује песма наших најмлађих другова — наших пионира. Они газе чврстим кораком по замрзнутом сремском блату, газе војнички, оштро и одважно.

После повратка са доручка настају часови учења. Док старији друг прича о нашим народним јунацима у учионици је потпун мир. Мали другови хоће да чују, да науче што више како би накнадили оно што су због нередовних прилика пропустили. Свакодневно имају часове географије, историје, граматике и других научних предмета. Са пуно пажње и воље слушају предавања и прелазе градиво.

По подне имају часове војничке обуке. То су омиљени часови наших малих бораца. Њихов мали командир Миле командује оштро и сигурно. Цео се вод окреће као један, сложно и отсечно. Већ су научили скоро све стројевне вежбе, а са пушком сви знају да рукују.

Увече се одржавају културно-просветни и васпитни часови.

Цео дан наших малих другова прође у непрекидном раду. Њихова је парола: учити, учити и само учити.

Бора Кнежевић
X крајишка бригада

И МИ СМО СЕ СПРЕМИЛИ ЗА ОМЛАДИНСКУ НЕДЕЉУ

Светска омладинска недеља је дошла и наши пионири широм целе Србије нису дозволили да је дочекају неспремни. Видели су они да у свима местима омладинци врше ужурбане припреме, схватили су да ће се у њој најбоље видети ко је шта урадио и да ће се на свима пољима развити такмичења и зато су и они приступили припремама. У припремама за омладинску недељу у свима крајевима вршили су сакупљање хартије и гвожђа како би и наша индустрија добила материјал за прераду, а тиме произвела потребна средства за уништавање непријатеља. Пиони-

ри великоорашког среза прикупили су 1912 кг. хартије и 2275 кг. гвожђа. Такође у количини сакупљеног гвожђа истакли су се пионири шабачког округа и Обреновца. У београдском округу сакупљали су гуму, стакло и крпе а сакупили су и 2100 кг. гвожђа и 500 кг. хартије. По свима окрузима такође су сакупљали крпе и стакло како би се наша привреда што више унапредила. У Београду, у II рејону пионири су сакупили око 15 тона гвожђа, једна кола стакла и једна кола папира. Да им неко не би крао сакупљени материјал организовали су дежурство до 12 сати ноћу. У свима местима су организовали и радне чете и батаљоне за обраду земљишта. Обрађивали су партизанско земљиште, земљиште оних другова који су погинули у борбама. Приход са тога земљишта ићи ће породицама палих другова. У Зајечару су узели 25 ари за обраду и већ су дали 190 радних часова. У Јагодини су пионири заједно са радницима једне фабрике засадили у фабричком врту 200 воћака. У Власотинцима организована су два радна батаљона, у срезу врачарском основано је 6 радних чета.

Скупљање прилога за УСАОЈ свуда је спроведено. У Ваљеву су пионири заједно са омладинцима прикупили 150.000 динара. У нишком округу, у алексиначком срезу сакупили су 5.500 динара, у београдском 51.000 дин.

У већини окружних и срески места одређен је један Пионирски дан. Програм тога дана је готово свуда врло обилан. Пионирске смотре и манифестације, спортске утакмице: футбал и крос-контри, шаховски и пинг-понг турнири и приредбе испуниће цео дан. У неким местима су се сада организовале нове дилетантске екипе. У Лесковцу и Ваљеву пионири су их самоиницијативно организовали и оне ће гостовати по среским местима и оближњим селима. Да би Пионирски дан што боље у-

спео, пионири су организовали одборе за прославу, који су одржавали конференције и на њима објашњавали значај пионирског рада у оквиру омладинске недеље. Пионири Ужица су организовали 5 одбора за прославу омладинске недеље и резултати њиховог рада су одлични.

После оваквих припрема и организовања удео пионира треба и мора да буде велики у Светској омладинској недељи, а тиме и велика помоћ старијим друговима у раду у позадини и борбама на фронту.

Горосече

Једно јутро меда
протрљао очи
и онако сањив
пред пећину скочи.

„Хеј, суседи, где сте,
јечи цела гора,
нешто важно овде
збивати се мора."

„Важно, важно, медо, —
проговори вуја, —
однекуда младеж
стиже ко олуја.

Свуда сад по шуми
старе букве секу,
од силних секира
чујеш толку јеку."

Милица Бингулац

Црвеноармејац разговара са дететом, коме су ноге промрзле под окупацијом

Уредништво и администрација: Београд, Краљевића Томислава 11 — телефон: 44-204. — Штампарија „Млади Борац", Београд, Милоша Великог 14 — 22-972